

الگویی آموزشی در گرافیک

نام کتاب: سواد بصری - (رویکرد
مفهومی به حل مشکلات گرافیک)
مؤلفین: ریچارد وایلد - جودیت
وایلد

مترجم: نازمریم شیخها
ناشر: آبان

نیم‌نگاهی به کتاب سواد بصری

مجتبی بابائیان

تصاویر بخش تصویرسازی

در جامعه ما پایین بودن سطح سواد بصری و ندانستن قوانین ارتباطات بصری ملموس است و آموزش این امر مهم به واکاوی و پیدا کردن راه‌های در دسترس و ساده نیاز دارد. یکی از راه‌های بالا بردن سواد بصری، آموزش صحیح این علم در مراکز دانشگاهی و به ویژه دانشکده‌های هنری است. دانشجویان رشته گرافیک، افرادی هستند که موضوع درس‌های آن‌ها با آموزش سواد بصری ارتباط تنگاتنگ دارد یا بهتر بگوییم اصلاً موضوع درس آن‌ها همین است.

رسالت مدرسین این رشته در هنرستان‌های هنری و استادان این رشته در دانشگاه‌های هنر برای پیدا کردن بهترین روش آموزش بسیار سنگین است. آن‌ها می‌توانند با یک برنامه‌ریزی صحیح، مدون و هماهنگ در سراسر کشور برای بالا بردن سواد بصری جامعه نقش مؤثر و تعیین‌کننده‌ای ایفا کنند و با آموزش صحیح این امر به سرعت فرهنگ سواد بصری جامعه را ارتقا دهند؛ البته بر کسی پوشیده نیست که سواد بصری هر ملتی با فرهنگ آن‌ها ارتباط انکارناپذیری دارد و از توجه به آن نباید غافل شد.

- کشف روش شخصی و مفهومی در حل مسائل گرافیک؛
- تحریک قوه تخیل شخصی و دادن اعتماد به نفس به دانشجو.

تمرین‌های کتاب سواد بصری نتیجه کار تدریس نویسندگان این کتاب با هنرجویان خود است. که در این روش، آن‌ها کوشیده‌اند، قوه تخیل شخصی فراگیرنده‌ها را فعال کنند و با جرأت مفاهیمی را که در رابطه با هر تمرین به ذهنشان می‌رسد، به تصویر بکشند. از فراگیران خواسته شده است تا بدون توجه به صحیح یا غلط بودن راه‌حل‌های هر تمرین، همه آن‌ها را مرور و ارزیابی و با روش شخصی خود، مطرح کنند.

در روند تمرین‌های بخش اول کتاب، سواد بصری به گونه‌ای طراحی شده است که فراگیرنده دانسته‌های خود در دروس مبانی هنرهای تجسمی را به خوبی به خدمت گرفته است و روش شخصی خود را در حل مسائل به کار گیرد؛ شاید تمام راه‌حل‌ها و پیشنهادهای دانشجو، جواب درست مسئله نباشد؛ اما تجربه کردن راه‌های مختلف و جواب‌های متفاوت که در ذهن دانشجو متواتر می‌شود، روش شخصی و بالا بردن اعتماد به نفس به او جرأت و جسارت می‌دهد.

بخش دوم کتاب، به تمرین‌های تصویرسازی مربوط است. در این بخش موضوعی، مسئله تعریف می‌شود؛ سپس فراگیرنده‌ها، بدون هیچ محدودیت تکنیکی راه‌حل‌های مختلفی می‌دهند و سرانجام از هر فراگیرنده، یکی از بهترین راه‌حل‌ها انتخاب می‌شود. آزادی در انتخاب تکنیک و ابزار کار، یکی از ویژگی‌های تمرین‌های داده‌شده است. این ویژگی، جذابیت و هیجانی در دادن راه‌حل‌های پیشنهادی دانشجو ایجاد می‌کند که نتیجه بسیار موفقی از آن حاصل می‌شود زاویه دید مناسب، رویکرد داستانی و توجه به معناها تحت‌اللفظی موضوع، از دیگر ویژگی‌های تمرین‌های این بخش است.

روش آموزشی که در کتاب مطرح شده است، الگوی خوبی است؛ که دانشجو با راه‌حل‌های جذاب، هیجان‌انگیز و متفاوت خود، با روش جدیدی از فکر کردن روبه‌رو می‌شود و قوه خلاقیت خود را تقویت می‌کند.

هرچند بعضی از مدرسین و استادان شاغل در هنرستان‌ها و دانشگاه، شاید خودشان این روش را در کلاس‌های آموزشی اجرا می‌کنند؛ ولی فرصت مطرح کردن یا پیشنهاد کردن روش‌های خود را برای انتقال به دیگران نیافته‌اند؛ بنابراین مطرح کردن این کتاب، بهانه‌ای است تا مدرسین عزیز از تجربه نویسندگان این کتاب استفاده کنند.

کتاب از ترجمه روان و خوبی برخوردار است؛ ولی در صفحه‌آرایی موارد راست به چپ که در چینش فارسی مطرح است، رعایت نشده است. مطالب این کتاب در ۲ بخش تنظیم شده است. بخش اول، شامل تمرین‌های طراحی گرافیک است و در بخش دوم تمرین‌های تصویرسازی اضافه شده است. نگاه دقیق‌تر کتاب سواد بصری، اهداف ذیل را در این دو بخش پیگیری می‌کند.

- نقشه‌هایی نو برای رسیدن به راه‌حل‌های بکر؛
- مرور و ارزیابی تمرین‌ها به روش شخصی؛
- شجاعت استفاده از مفهوم برای تسلط بر تکنیک؛